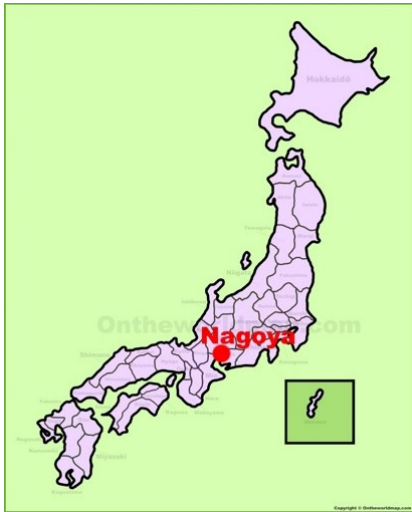

Krantenpagina (ET 35-77-4)

Deze krantenpagina is een deel uit de *Nagoya shimbun* (名古屋新聞) van donderdag (木曜日) negen januari, 1936 (jaar 11 van de Shōwa-periode, 昭和). Deze bladzijde komt uit nummer 14 309. Het is geen volledige krant, enkel pagina 3/4 en 9/10. Dit persbureau bestaat nog steeds vandaag de dag, maar gaat nu onder de naam *Chūnichi shimbun* (中日新聞). Het bedrijf werd opgericht in 1886, maar kreeg pas officieel de naam *Nagoya shimbun* in 1906. De krant werd aanvankelijk politiek gezien als centristisch.

Figuur 1: geografische locatie van Nagoya in Japan.

Het jaar 1936 zou ook een belangrijk jaar worden voor *Nagoya shimbun*. In dat jaar zou het bedrijf eigenaar worden van het team *Nagoya Kinko* (afkorting voor *Nagoya Kinnosachihiko*, 名古屋金鯱 of de Nagoya Golden Dolphins), een baseball team dat speelde in de Japanese Baseball League. De club werd stopgezet in 1940 en smolt samen met Tsubasa in één team genaamd Taiyo.

Er staan verschillende artikels met verschillende krantenkoppen op.

Op pagina 3 staat:

- 学校に行かない 女性の進出 働きながら学ぶ通信教授: “Ze gaat niet naar school, maar groeit als meisje. Terwijl ze werkt, studeert ze met een privéleraar.”
- 学校に行かないが感心な少店人: “Hij gaat niet naar school, maar toch is hij een bewonderingswaardige, jonge winkelbediende.”
- 開かれた獨学生の成功門 中学校に代る 速成 中学議義録: “De succesvolle studierichting van de eenzame student is beschikbaar gesteld, hij verandert naar de lage middelbare school. Een verslag van de procedure van zijn intensieve training aan de lagere middelbare school.”
- あなたは手紙がすらすら書けますか。: “Kan jij vlot een brief schrijven?”
- 簡野道明著 論語解義 卅一版: “Van de hand van Kanno Dōmei/Michiaki: ‘De analecten van de verklaring’ 31ste herdruk.” (Dit boek is origineel uitgegeven in 1916)
- 次田潤著 国文学史新講: “Van de hand van Tsugita Urū: ‘De nieuwe vereniging voor geschiedenis van de Japanse literatuur’”

- 枕草子評釋 二十二版: “Annotatie van het Hoofdkussenboek. 22ste druk.” (Het Hoofdkussenboek, of *makura no sōshi*, is een werk afgewerkt in het jaar 1002 door Sei Shōnagon, een hofdame van de keizer)
- 重修 増鏡詳解 九版: “De herziene editie. Een gedetailleerde uitleg van de Masukagami. Negende druk.” (Masukagami is een werk uit de veertiende eeuw, waarvan de oorspronkelijke auteur niet bekend is).
- 平家物語評釋 四十五版: “Annotatie van het Verhaal van Heike. Vijfenveertigste druk.” (De *Heike Monogatari*, of ‘het Verhaal van Heike’, is een verhaal uit de veertiende eeuw over een grote veldslag in de twaalfde eeuw. De originele auteur is niet bekend, en er is een vermoeden dat het ook door meerdere mensen is samengesteld op basis van verhalen die mondeling werden overgedragen.)
- 上に立つ人の道 村上瑚磨雄著 新春の好読物 1.20 ¥ 房山富: “Het pad van de man die boven stond. Van de hand van Murakami Komao. Het aanbevolen boek van het nieuwe jaar. 1,20 yen. Fuzanbō.” (Fuzanbō is een uitgeverij gesitueerd in Tokyo)
- 書翰文講話及文範 今年から手紙上手になりませう 重版 應用自在の手紙百科!! 手紙上手の秘奥公開!! 房山富: “Lessen en compositievoorbeelden van teksten en brieven. Laten we vanaf dit jaar beter worden in het schrijven van brieven. Tweede druk. Zo veel brieven die je naar wens mag gebruiken!! Alle geheimen van hoe je goede brieven schrijft worden vrijgegeven!! Fuzanbō.”
- 良書選集: “Selectie van aanbevolen boeken”
- 米国が生んだ大精神家 フォスデキック博士著 賀川豊彦氏絶讃 大江專一氏翻譯 勝利生活: “Van de hand van expert Fosduke (?), de schrijver met een ruime geest afkomstig uit Amerika, hooggeprezen door meneer Kagawa Toyohiko en vertaald door Ōe Senichi: ‘een succesvol leven’.
- 新書の好読物: “De goeie teksten van de nieuwe publicaties.”
- 鷲尾雨工著 吉野朝 太平記 第二巻: “Van de hand van Washio Ukō: ‘De legende van Yoshino volume 2’” (Dit verhaal gaat over een samoerai uit de veertiende eeuw genaamd Kusunoki Masanori die heel erg bekend stond om zijn leiderschap en zijn militaire strategieën. In 1935 kwam het eerste deel van dit werk uit.)
- 二十九せんの婦人雑誌 元旦発売 奥の奥: “Het magazine van 29 duizend huisvrouwen, te koop vanaf nieuwjaarsdag: ‘De echtgenote van de echtgenote’.
- 金がなくとも人生は楽しい 奥様の時間経済学 月給取の出世は奥様の腕次第: “Het leven is leuk, zelfs als je geen geld hebt. De tijd voor vrouwen hun lessen economie. De succesvolle carrière van een kost winnende werknemer hangt af van de vaardigheden van de vrouw.” (Het zou kunnen dat met ‘een kost winnende werknemer’ de echtgenoot wordt bedoeld, zie onderstaande uitleg over *ryōsai kenbō*)
- 苦手操縦法 あの手この手: “verschillende manieren van slecht de controle hebben.”
- お妾の旦那操縦法: “De controlemethode van de echtgenoot van de minnares.”
- 拳闘選手の性生活: “Het seksleven van atleten in het boxen.”
- 南支那海で女海賊となった私の生活: “Mijn leven als piratenvrouw in de Zuid-Chinese Zee.”

- 妊婦の性生活心得: “De regels voor het seksleven van de zwangere vrouw.”
- 奥様群の待合探険 藝者に愛の戦術を聴く座談會: “Onderzoek naar de afspraken van vrouwen. Bijeenkomst voor het vragen naar de geliefde methoden van de Geisha's”
- 東洋經濟 新年に當り特に低金利策の徹底を主張す 東株取引所の人事問題:
“Oosterse economie. We leggen in het nieuwe jaar vooral nadruk op het vervolledigen van de oplossingen voor lage winst. De menselijke problemen van de instituten die de Oostelijke beurzen handelen.”
- 如何にして貧乏を無くするか: “Hoe geraakt je uit de armoede?”
- 新年特輯號 本号特價 壹円 (送料十錢): “een speciale editie voor het nieuwe jaar. Met een speciale prijs: Een yen (10 cent verzendkosten)”
- 新日本の經濟政策: “De politieke aanpakken voor de economie van het nieuwe Japan.”
- 特冊附録 物價二十年: appendix van bijzondere volumes: dingen met een waarde van twintig jaar.”

Op pagina 4 staat:

- 婦人と家庭 温い母ごころ: ‘De vrouw en het gezin – het hart van een warme moeder’
- 冬のおやつ種々: ‘de verschillende soorten vieruurtjes (snacks) van de winter’
- アメリカの子供ご非常時局: ‘De noodsituatie van het Amerikaanse kind’
- 眞ツ紅な頬して: ‘Hij zal echt blozen’ (letterlijke vertaling: ‘Zijn kaken zullen echt rood zijn’)
- 朝、ほんの十分間 母親の注意: ‘De echte 10 minuten in de ochtend waar de moeder moet opletten’
- 日記: “Dagboek”
- 子供に實行力を興へる玩具: “Speelgoed dat de interesse voor de bekwaamheid om dingen gedaan te krijgen, bij de kinderen opwekt.”
- 菅平・婦人版 3 山の宿の一夜: “Sugadaira • de publicatie voor de vrouw. 3: De nacht in het logement in de bergen.”
- 床しい手の冬化粧: ‘De charmerende manier van winter make-up’
- りんごのやうな頬をして: “Ze blozen.” (Letterlijke vertaling: “Hun kaken worden zoals appels”)
- 身上の相談 婚期にたたるあらぬ噂血統を疑はれては破談: “Raad over de levensomstandigheden: de slechte roddels die de legale leeftijd om te mogen huwen vervloekt, het publiekelijk in twijfel trekken van de stamboom breekt het huwelijk af.”
- 民間療法: “folk remedies” (= traditionele geneesmiddelen dat niet wordt voorgeschreven door een dokter).
- 家庭メモ 漆器類の手入れ 漆塗物、ピアノなどはやはらかい布タンニン酸イボタロウいれふくときテレピン油をつけてふきます。: “Memo voor het huishouden: Gelakt spullen verkrijgen. Wanneer er Chinese wax of looizuur uit het oppervlak komt van gelakte voorwerpen, zoals bijvoorbeeld een piano, die zachte stof bevatten, kan je dat afkuisen met wat terpentijnolie.”
- 横山胃腸科: “Het departement voor maag en ingewanden van Yokohama”

- キング 二月號が出ました 大評判の五大特輯: “King. De tweede maand is uitgekomen. De vijf grootste speciale edities van grote populariteit.”
- 果然大評判!! : “Zoals verwacht heel erg populair!!”
- 田河水泡先生著 のらくろ曹長: “Van de hand van meester Tagawa Suihō. Generaal Norakuro” (Norakuro was een stripfiguur uit het gelijknamige werk dat voor het eerst werd gepubliceerd in 1931. Het verhaal gaat over een zwart-witte hond genaamd Norakuro die in het leger gaat als soldaat. Het is oorlog tussen het leger van de honden tegen het zogenaamde ‘apenleger’. Later in de serie wordt hij gepromoot tot sergeant waarna hij verschillende komische avonturen beleeft. Het was duidelijk gebaseerd op het Japanse keizerlijke leger van die tijd, waar de auteur ook dienst voor heeft gedaan. Bovendien zou het ‘apenleger’ ook een indirecte referentie zijn naar het Chinese leger. In Japan waren er al een tijdje negatieve gevoelens tegenover China, wegens de Eerste Chinees-Japanse oorlog van 1894 tot 1895. Een jaar nadat deze krant was uitgekomen, in 1937, startte dan ook de Tweede Chinees-Japanse oorlog die duurde tot 1945. Video van de serie uit 1933: https://www.youtube.com/watch?v=VjR6TKQZl0o&ab_channel=AnimeHistory)
- 忽ち十八版!! 日本出来: “Plots 18 publicaties!! Speelt zich af in Japan.”
- Advertentie onderaan de pagina (met de titel ウテナ粉白粉): “Utena’s gezicht poeder. Is het kleuring voor de huid? Het product past zich aan aan jouw huid zodanig dat het altijd goed staat met je eigen kleur. We kunnen zeggen dat de huidskleur van de van Utena, waarvan men zegt dat het de basis van schoonheid is, het natuurlijkste/beste is. Is het okerkleurig? Het is een nieuwe kleur die jouw jeugdigheid, de kleur van je jeugdigste adolescentietijd, verlicht. Wit, natuurlijke huidskleur, donkere huidskleur, gezonde huidskleur, oker 1, oker 2, bruin. Elke kleur is 25 cent, 32 cent, 52 cent” – 東京・久保政古商店: “Tokyo・Firma Kubo Seiko (?)”

Op pagina 9 staat:

- 政局はどう動く =ひとつの答案= : ‘Hoe verandert het politiek landschap? =Een antwoord=’
- 生産力の飛躍と共に需要伸張も随伴: “Samen met de productiviteit van een uitdaging, komt ook de vraag naar ontwikkeling.”
- 總生産高二億二千四百萬封度: “De algemene productie bedraagt 22 400 000.”
- 遂に世界王座を獲得: “Eindelijk hebben we de top van de wereld bereikt.” (letterlijk: “Eindelijk hebben we de troon van de wereld bemachtigd.”)
- 一月乃至三月需給豫想: “Prognose van de vraag en aanbod van januari tot maart.”
- 農調法違憲どう響く? (東洋楊花) 早川利雄氏談 (名支店長): “Hoe effectief is de ongrondwettigheid die in het voordeel speelt van de landbouw? (Oostelijke Sekihana) meneer Hayakawa Toshio geeft uitleg (hoofd van het filiaal in Nagano)”
- これ以上の自制は眞平: “Meer zelfbeheersing dan dit kunnen we niet opbrengen.”
- 陶輪聯理事長の椅子飯野氏遂に投出す 後任、瀧藤治三郎氏か: “Bestuursvoorzitter Tōyuren (?) van Iino (stad in Fukushima) heeft zijn positie eindelijk overgelaten. Wordt zijn opvolger Takitō Shisaburō?”

- 理事として留任せん名古屋廿八日頃總代會開く: “Hij blijft niet als bestuursvoorzitter en houdt een vergadering van vertegenwoordigers in Nagoya rond de 28ste (januari).”
- 河川氷結の為火力に全能力 電力各社補給に大童: “Tegen de bevvriezmg van de rivieren verhogen we de thermische kracht tot het maximum. We zetten alles van elektriciteitsvoorzieningen van elk bedrijf in.”
- 近東アフリカ輸組 名古屋にも新設 近く創立發起人會: “De vereniging van het Midden-Oosten, ook in Nagoya worden ze opgericht. Binnenkort spreken we af met de organisator van de vereniging.”
- 伊エ紛争の見直し財界人注目: “De herziening van le Funsō. Bedrijfsleiders observeerden.”
- 空洞人絹の見本賣出し: “Solden van de staaltjes van artisanale kunstmatige zijde.”
- 中屋バスを買収に決定 名古屋鐵道が: “Het is beslist dat de sporen van Nagoya de busdiensten van Nakaya overneemt.” (Men bedoelt hier dat de dienst die verantwoordelijk is voor alle spoorvoertuigen, zoals trams, treinen en metro’s, de dienst van het busnetwerk ook overnemen).
- 名古屋銀行 (据置) 二十五日總會: “De Nagoya Bank (uitgesteld) Overleg op de 25ste.”
- 商業登記公告: “Aankondigingen van het handelsregister.”

Op pagina 10 staat:

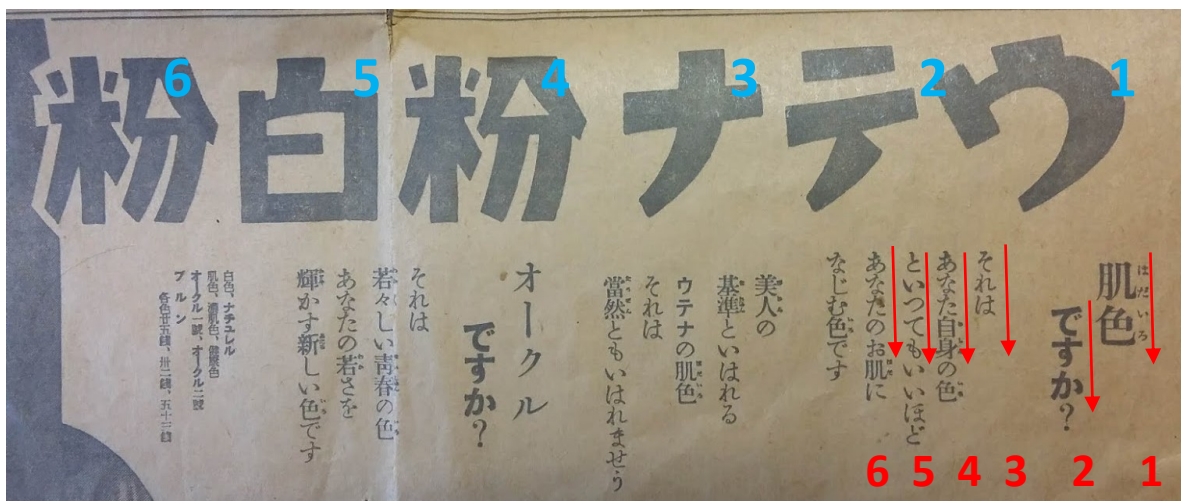
- マスターバニシングクリーム 三大スターからプレゼントお年玉 お申込の方へ浅れなく進呈: “Vanishing Cream van Master. Een nieuwjaarscadeau van de drie grootste sterren. Mensen die het willen bestellen, wees niet bijgelovig en krijg het cadeau.”
- 夜つけて朝の若肌マスターコルドクリーム: “Breng het ’s avonds aan en heb een jeugdige huid in de ochtend. Cold cream van Master.”
- 申込規定: “Hoe te bestellen.”
- 締切 一月卅一日: “Deadline: 31 januari”
- バニシングの選び方: “Hoe kies je een vanishing cream?”
- 新妻のさし出す手鏡に!: “Geef mee eens de spiegel, nieuwe echtgenote?”

Op deze laatste pagina gaat het over een advertentie van een nieuw product. ‘Master’ (マスター) verwijst naar een merk van make-up en gelaatsverzorging dat opgericht is in 1935 te Tokyo. Men maakt hier reclame voor “cold cream” en “vanishing cream”. Dit zijn twee soorten gelaatsverzorging. ‘Cold cream’ werd eerst uitgevonden in 1897. Het reinigde de huid, maar liet een vettige schijn achter. Het werd ‘cold cream’ genoemd, omdat het een verfrissend gevoel gaf op de huid. ‘Vanishing cream’ werd vervolgens uitgevonden in 1904. Deze was zo bijzonder, omdat de crème zo snel in de huid absorbeerde en niets anders achterliet dan een parelmoeren schijn, dat het leek te verdwijnen (vandaar ook de naam). Dit kan ook de reden zijn waarom de man in de advertentie vraagt om een spiegel te geven, om de crème voor zijn ogen te zien verdwijnen. Het werd ook gebruikt als primer, zodat de gezicht poeder die erna zou opgedaan worden, beter bleef kleven. ‘Vanishing cream’ verdween echter later uit de rekken, omdat na de Eerste Wereldoorlog veel bedrijven nieuwe crèmes uitbrachten met nieuwe technieken. Uiteindelijk bracht men nieuwe gezicht poeders, vloeibare en crème foundations uit en er was dus nog weinig behoefte aan de ‘Vanishing cream’. Het werd langzaam aan minder en minder populair vanaf de jaren 1930.

Bron: Bésame Cosmetics. *What is Vanishing Cream?* Laatst geraadpleegd via <https://besamecosmetics.com/blogs/blog/what-is-vanishing-cream> op 19 februari 2021.

Het valt op dat de krantenpagina's enorm op gender gericht zijn. De ene gaat vooral over de economie, de gang van bedrijven of bepaalde posities die worden overgenomen, en de andere over kinderopvoeding, onderwijs, make-up, boeken, advies,... Dit is ook duidelijk aan de taal die wordt gebruikt in de artikels. Bij de artikels voor de mannen worden meer moeilijke woorden gebruikt. Bij de vrouwen staan meer doorsnee woorden (zoals over school, over bepaalde lichaamsdelen of advertenties over make-up). Bij de bladzijde voor mannen zien we ook heel veel tekst en twee kleine foto's van mannen in kostuum. Bij de bladzijden voor vrouwen zien we veel meer foto's en illustraties en minder tekst. Het valt dan ook op dat de vrouwenpagina's hele grote titels met decoraties hebben, en dat de mannenpagina's heel neutraal, zonder grote titels of tekst, zijn vormgegeven.

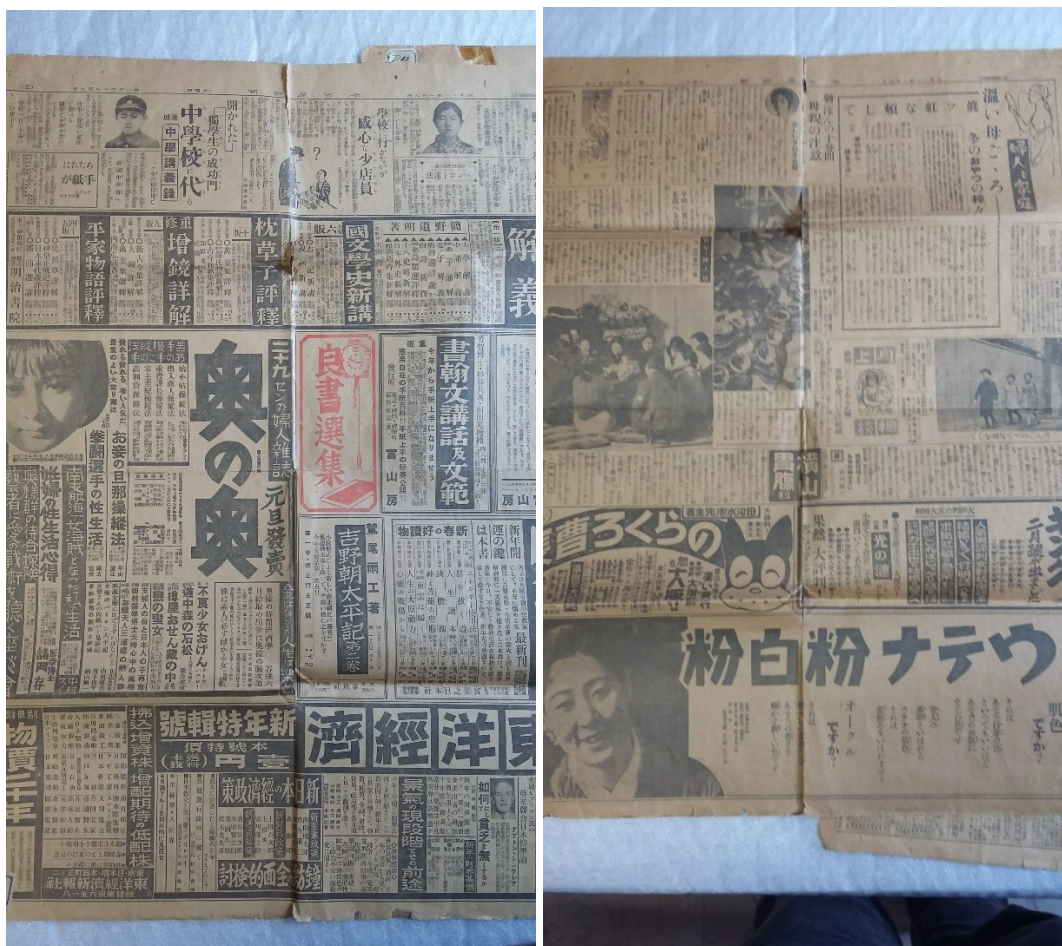
Het is ook belangrijk op te merken dat veel van de teksten ook nog in de traditionele vorm geschreven zijn. Niet alleen worden er veel tekens gebruikt die nu eenvoudiger weer te geven zijn (bijvoorbeeld 經濟 dat nu als 経済 wordt geschreven), maar de tekst wordt ook van boven naar onder, en van rechts naar links gelezen. Kolommen schrijft men nog op een verticale manier, van rechts naar links (rode nummers). Als er dan wel een zin staat die in een horizontale richting gaat, dan wordt deze van rechts naar links gelezen (blauwe nummers). Let op: de karakters zelf worden niet in het spiegelbeeld gelezen (in onderstaand krantenartikel wordt 粉 op plaats nummer 4 en 6 nog steeds als zo gelezen).

Een aantal van de teksten lijken dus vooral te gaan over de huisvrouw en het opvoeden van de kinderen. Dit kan gelinkt worden aan het principe van de *Ryōsai kenbō* (良妻賢母), of 'goede vrouw, wijze moeder'. Dit was een term dat de ideale vrouw voorstelde in Japan, China en Korea. Het werd echter pas na de Meiji-restoratie (1868) naar voor geschoven als het ideaalbeeld. Japan had een nationale opdracht om een moderne staat te creëren en de regering zag dit ideaalbeeld dus als noodzakelijk, niet alleen voor een goed verloop van het huishouden, maar om de nationale opdracht tot een goed einde te brengen. Vrouwen zouden huishoudelijke vaardigheden moeten onder de knie hebben, zoals naaien en koken, en morele en intellectuele vaardigheden ontwikkelen om kinderen goed op te voeden. Al haar energie zou moeten gaan naar het onderhouden van haar man die elke dag naar zijn werk ging en de maatschappij diende, en het opvoeden van de kinderen. Indien het jongens waren, moest de focus liggen op carrière en een goeie loopbaan en indien het meisjes waren, moesten ze worden opgevoed om op hun beurt goede vrouwen en wijze moeders te worden. In 1911 zouden deze principes zelfs deel worden van het curriculum in kleuterscholen. Voor de

Eerste Wereldoorlog kregen Japanse vrouwen steeds meer nieuws te horen via kranten over de Suffragettes in het Westen. Hoewel aanvankelijk met verbazing hierop werd gereageerd, begrepen vrouwen dat de situatie in Japan ook moest worden verbeterd en veranderde hun perspectieven geleidelijk aan. Tijdens de Eerste Wereldoorlog zagen ook Japanse vrouwen dat zij werk konden verrichten buiten het huishouden en tussen de jaren 1910 en 1920 kregen vrouwen meer en meer jobs buiten het gezin. Dit had wel als gevolg dat vrouwen nu een dubbele taak hadden dat zowel buiten als binnen het gezin plaatsvond. Hoewel dit principe geleidelijk aan veranderde en meer dan de helft van de getrouwde vrouwen in Japan vandaag de dag een beroep uitoefenen, blijven de maatschappelijke seksuele rollen toch dominant. “Of course, since that time, the social and material circumstances surrounding women and the state of the family have changed dramatically. Nonetheless, the “good wife and wise mother” ideology continues to maintain its ideological efficacy.”¹

Bron: Shizuko, Koyama; Sylvain, Gabriel A. 1994. *The “Good Wife and Wise Mother” Ideology in Post-World War I Japan*. Verschenen in “U.S.-Japan Women’s Journal. English Supplement” Nr. 4.

¹ Shizuko, Koyama; Sylvain, Gabriel A. 1994. *The “Good Wife and Wise Mother” Ideology in Post-World War I Japan*. Verschenen in “U.S.-Japan Women’s Journal. English Supplement” Nr. 4. p. 51.

